

aktiiv+

11. 11.

DEN VÁLEČNÝCH VETERÁNŮ – NEZAPOMENEME

Připraveno
ve spolupráci
s redakcí:

SLOUŽILI JSME SPOLEČNĚ

Jak moc jsme si podobní? Česko-britská vojenská spolupráce je neobyčejně úzká. Při Ředitelství výcviku a doktrín ve Vyškově působí už téměř čtvrtstoletí Britský vojenský poradní a výcvikový tým (BMATT). Češi sloužili spolu s Brity v Afghánistánu a Iráku, předtím na Balkáně, Britové nám pomáhali s přípravou na vstup do NATO. Kořeny spolupráce leží ve druhé světové válce. Od té doby jsme ušli velký kus cesty a dnes začínáme spolupracovat i v oblasti moderní péče o veterány.

Jsou si Češi a Britové podobní, nebo ne?

Troufl bych si říci, že národní povahu máme docela dobře sešranou. Vlastně přímo tady na velvyslanectví, na oslavě narozenin Jeho Veličenstva letos v červnu, zmínil prezident Petr Pavel, že dva kulturní prvky, které nás spojují, jsou smysl pro humor a dobré pivo. Byla to vtipná vložka do projevu, ale myslím, že to sedí. Řekl bych, že v mnoha věcech jsme podobně založení. A v obraně to platí už 25 let.

Když se řekne „vojenská spolupráce s Brity“, Čechům to nejčastěji nepřipomene dnešek, ale druhou světovou válku.

To je ve Spojeném království velmi silně připomínáno a vnímáno. Odráží se to zejména ve dvou počínech, které spolupráci udržují v pa-

Po pádu Berlínské zdi jsme byli pod vaším velením v Bosně, pak v Kosovu, Iráku a Afghánistánu.

Celé je to dost zajímavý příběh: jak se vaše země, která znovu získala politickou svobodu jen nedlouho předtím, po pádu Berlínské zdi, a Spojené království, v té době ještě velmi aktivní v Německu, octly v pozici, kdy se mohly navzájem oslovit a navázat vztah.

Spojené království tou dobou působilo jako součást sil OSN, resp. NATO na Balkáně. Britské a české síly začaly působit bok po boku, a tak jsme začali navzájem poznávat.

Současný náčelník Generálního štábu generál Karel Řehka studoval v roce 1996 na naší Královské vojenské akademii Sandhurst. I jeden z jeho předchůdců, dnešní prezident Petr Pavel, studoval tou dobou (v roce 1995) na Armádní štábní škole v Camberley.

Ještě před vstupem České republiky do NATO

geopolitické situace početní redukcí svých sil. Společné působení a spolupráce probíhaly s celou řadou zemí, ale s Českou republikou obzvláště. A k výsledkům spolupráce této doby patří jednoznačně i BMATT CZ.

Bez konkrétních specifických dovedností, které do spolupráce vneslo Česko, bez jeho přispění, by Spojené království dost možná nebylo schopno dosáhnout všeho, co si předsevzalo.

Takže mezi námi není vztah podřízeného a nadřízeného?

Vždycky to byl partnerský vztah.

V čem se to projevuje? Velkou pomocí nám poskytují malé týmy specialistů, lidí přinášejících určitý soubor dovedností: ať už jde o ženisty, pyrotechniky, předsunuté pozorovatele a další. Teď nedávno jsem mluvil s jedním českým praporčíkem, který zavzpomínal na dobu, kdy jako předsunutý letecký návodčí působil v provincii Hílmánd v sektoru, kde byly rozmístěny britské síly a v jeho okolí. Vyměnili jsme si spoustu historek.

Takže kdybychom hypoteticky uvažovali například o mírové operaci, byli bychom pro vás spolehlivým partnerem?

O tom nepochybuje. Vztah, který započal na drobné úrovni, přerostl v mnohem víc. Spolupráce je bezproblémová – Česká republika vždycky usilovně pracovala na tom, aby ve výcviku, výkonech i v doktríně dosáhla standardů NATO.

Spolupráce je vždycky snazší, když máte dvě země, jejichž strategické priority se shodují. Pak nemusíte překonávat první překážku, to znamená přesvědčovat druhou

Jak zmínil prezident Petr Pavel, spojují nás smysl pro humor a dobré pivo.

měti. V prvním případě šlo o československé příslušníky Královského letectva (RAF). Zejména o ty z nich, kteří tak statečně bojovali už v roce 1940 v bitvě o Británii! Ta je velmi silnou součástí naší kolektivní paměti a domnívám se, že český přínos je ve Spojeném království dobře znám.

Druhým případem byla samozřejmě výborná spolupráce, v níž z naší strany Oddělení pro zvláštní operace (Special Operations Executive – SOE) podpořilo atentát na Reinharda Heydricha.

jsme tak už měli lidi připravené spolupracovat. A dnes, o skoro 30 let později, jsme opravdu blízcí spojenci.

Česko je malá země s malou armádou. Jak důležitá je pro Spojené království vojenská spolupráce s Českem?

V globálním světě? Myslím, že obrovsky. V polovině 90. let se britské ozbrojené síly stahovaly z evropského kontinentu a jako všechny západní armády reagovaly na změnu

V česko-britské spolupráci vždy vládl partnerský vztah.

zemi ke spolupráci. Pokud máte shodné záměry a k tomu příklady, jako je BMATT, k další úrovni, přímé vojenské spolupráci, přejdete mnohem snáz.

Platí to i pro dvě nové domény NATO, kybernetickou a vesmírnou?

Myslím, že určitě ano. Z mého pohledu jako předělence obrany je zajímavé sledovat, jak se tyto domény začínají rozvíjet. Protože jedním z mých úkolů je zprostředkovávat vzájemné propojení.

Vznikají v oblasti obranného průmyslu nějaké společné projekty?

Vyzdvihl bych dva projekty. Česko, stejně jako Slovensko, nedávno podepsalo smlouvu o pořízení bojového vozidla pěchoty CV90. To je spoluprací s britskou společností BAE Systems, jejíž součástí je přímý výrobce, švédská firma Hägglunds.

Druhým příkladem je pořízení stíhacího letounu F-35. Nejde jen o americký letoun. Obsahuje množství nadnárodních a společných komponent a na jeho vývoji a výrobě se podílí i Spojené království.

Víte, obranné zakázky jsou u složitějších prostředků v dnešní době ze své podstaty založeny na mnohostranné spolupráci. A není

to o tom, že „my chceme něco od vás“ a „vy chcete něco od nás“. Pokud jde o tak nákladné záležitosti, jako jsou stíhačky F-35, je to podloženo vzájemným porozuměním vyplývajícím z historie vzájemné spolupráce a úzce sladěných strategických priorit.

Ovlivnil brexit naši vojenskou spolupráci?

Tady je odpověď celkem jasná: Neovlivnil. Dopadů ještě bude mít celou řadu, ale z vojenského hlediska se naše vztahy nijak nezměnily.

Jak vidíte vyhlídky další spolupráce, řekněme během příštích pěti až deseti let?

Myslím, že z těch vztahů vytěžíme víc než dosud. Nebude to jen o tom, co nového budoucnost přinese, jako spíš o tom, jak jednotlivé země napříč Evropou, hlavně ovšem spojenci v NATO, musí prohloubit vzájemné vztahy.

Po těch příštích pět až deset let bude nejméně určující to, nakolik se změnil mezinárodní kontext po únoru 2022.

Mluvíte o možné válce?

Už nejsme mimo potenciální dějiště dalšího významného konfliktu v Evropě. Říkám to jako svůj osobní názor – neberte to nutně jako postoj Spojeného království. Myslím ale, že všichni víceméně chápeme, jak je kvůli invazi na Ukrajinu ohrožena Evropa a stabilita našich hodnot.

A opět: jsme přitom v opravdu dobré pozici. Máme organizaci, máme nastavené partnerství, máme zavedený způsob spolupráce. Teď je před námi jeden velmi důležitý, vlastně jediný bod, na který se zaměřit. Zajistit, aby

bylo NATO jako organizace co nejpevnější. A to nejen fyzicky, tedy ve vojenském smyslu. Myslím to i v přeneseném smyslu: mít pevný postoj.

Z pohledu Spojeného království k tomu máme k dispozici několik opravdu dobrých nástrojů, konkrétně koncept BMATT a jeho další rozvíjení.

Co jsou ty evropské hodnoty, které sdílíme?

Na prvním místě je to, myslím, územní celistvost, respektování suverenity a to, aby se státy mohly rozhodovat podle svého vlastního uvážení.

Ve vojenské oblasti sdílíme také úctu k válečným veteránům.

Opět jde o podobný způsob smýšlení, ale i o společné zkušenosti.

Ve Spojeném království měníme mentální nastavení, přeměrováváme se z posledních žijících veteránů generací druhé světové války a války v Koreji na velkou věkovou skupinu jiných, kterým může být už mezi třiceti až padesáti roky. Ti mají různé svoje potřeby, nacházejí se v různých sociálních situacích.

Už nejsme mimo potenciální prostor evropského konfliktu.

Podobné je to i v Česku. Sloužili jsme všichni společně v Iráku, Afghánistánu a na Balkáně. Takže v tomto směru probíhají nějaké aktivity, o které bychom se rádi podělili, spolupracovali na nich a měli z toho vzájemný prospěch.

Můžete dát příklad?

Nedávno jsem měl tu čest se na jednom přímo podílet. Znáte Invictus Games?

Nadaci Invictus založil v roce 2014 princ Harry, vévoda ze Sussexu. Hry jsou sportovní akcí, která se kolem nadace rozvinula. Smyslem je podporovat zraněné a nemocné veterány, ale zahrnuje i vojáky v činné službě. V současné době se her účastní 22 zemí, celkem asi 500 závodníků. Jde tam o to, aby ti veteráni a zranění a nemocní získali ze sportu konkrétní prospěch a přitom byli obklopeni svými rodinami a kolegy. A Česko se může chtít účastnit, anebo také nemusí. Teď se díváme.

Máme v oblasti péče o veterány společná témata?

Ve Spojeném království se teď rozvíjí několik oblastí, z pohledu českých veteránů velmi zajímavých. Jsou to například podpora bydlení a komunitní centra sloužící na pomoc veteránům.

Kurz střelecké přípravy u 42. mpr v Táboře

Bez spolupráce s Čechy by Spojené království možná nedosáhlo všeho, co si předsevzalo.

PLUKOVNÍK JONATHAN KITSON

Slouží na velvyslanectví Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku jako přidělenec obrany pro Českou republiku a Slovenskou republiku. Jeho úkolem je zastupovat v praxi Ministerstvo obrany Spojeného království a náčelníka Generálního štábu s cílem porozumět, spolupracovat a udržovat přímé kontakty s Ministerstvem obrany České republiky (a Slovenské republiky) a v rovině obrany formovat spojení mezi oběma zeměmi.

Plukovník Kitson (vpravo) a britský velvyslanec Matt Field na vernisáži výstavy o 313. československé peruti RAF v brněnském Muzeu FAR

Jde o to porozumět potřebám veteránů a zajistit co nejlepší podporu. Není to čistě jen problém armády. Je to problém, který by si měla vzít víc za vlastní celá společnost.

Takže potřebujeme osvětu, potřebujeme propagační kampaně, ať už jde o zdravotnictví, sociální péči, bydlení, rodinnou situaci, dluhy.

Všechny tyto problémy se veteránů nějakým způsobem dotýkají.

Pro ministryni Janu Černochovou, jak vím, je to dost důležité téma.

Text: Filip Tesař, foto: Velvyslanectví Spojeného království a Libor Teplý

Zakončení kurzu velení a řízení pro nižší důstojníky: 42. mechanizovaný prapor AŘ a britský 44. lehký motorizovaný prapor

S NOVOU TVÁŘÍ: ODBOR PRO VÁLEČNÉ VETERÁNY A VÁLEČNÉ HROBY

Ministerstvo obrany systémově transformuje péči o novodobé válečné veterány, kterých je přes 16 tisíc. V rámci odboru pro válečné veterány a válečné hroby (OVVVH) bylo vytvořeno oddělení péče a podpory a základním stavebním kamenem přímé kontaktní péče je nově vzniklá Agentura pro podporu válečných veteránů, jež byla zřízena k 1. srpnu 2023. Nový systém se buduje na základě mapování potřeb novodobých veteránů, které probíhá na základě komunikace s nimi samotnými, diskusí s veteránskými spolky a vyhodnocování činnosti dosavadních komunitních center. Čerpalo se i ze zkušeností ze zahraničí, hlavně v Nizozemsku a Polsku. Změn dozná i péče o válečné hroby a pietní místa, o čemž vás budeme informovat v dalších číslech.

Pod OVVVH by měla postupně v každém kraji vzniknout nová centra péče a podpory pro válečné veterány, která navazují na původní myšlenku komunitních center. Kromě pomoci budou sloužit i jako místa setkávání veteránů a jejich blízkých.

Součástí OVVVH se zároveň stal již dříve zřízený Vojenský fond solidarity, který rozšíří okruh adresátů finanční pomoci právě o válečné veterány a další skupiny. Systém péče a podpory pro válečné veterány se bude na OVVVH nově opírat o zaměstnance vzdělané

v sociální oblasti, se zkušenostmi v řízení sociálních projektů a nastavování nových sociálních systémů pomoci, aby byla péče co nejefektivnější.

„Určitě se zeptáte, kde na to vezmeme finanční prostředky?“ nadesla ministryně Jana Černochová na tiskové konferenci, na níž byla 10. října 2023 nová koncepce péče o válečné veterány představena. „Finanční prostředky na to vezmeme z našeho rozpočtu Ministerstva obrany. Chceme navýšit příspěvek ze 12 na 15 milionů korun a chceme prostřednictvím těchto finančních prostředků uspokojit více žadatelů.“

Muži, ženy, mladí i staří

Ze zhruba šestnácti a půl tisíce registrovaných válečných veteránů je kolem osmi tisíc v činné službě a stejně tolik mimo ni, asi 250 jich je v aktivní záloze a zhruba 500 ve státní službě i jako občanskí zaměstnanci. Je mezi nimi i více než tisícovka žen.

Dosavadní systém péče o válečné veterány už dostatečně nekorespondoval s vývojem situace v armádě ani – a to především – s potřebami novodobých válečných veteránů. Ty jsou zcela rozdílné od potřeb veteránů druhoválečných. Těch je mezi námi již pouze 85 a jsou velmi staří.

PODPORA VÁLEČNÝCH VETERÁNŮ

PŘÍKLADY NA ČEM AKTUÁLNĚ PRACUJEME

Nastavení nového systému péče a podpory.

LEGISLATIVNÍ ZMĚNY:

Úprava zákona číslo 170/2004 Sb. o válečných veteránech.

ROZŠÍŘENÍ PODPORY:

Možnost dalšího rozšíření dopravy zdarma v rámci ČR.

Vznik dotačního projektu poskytování zdravotních pomůcek válečným veteránům.

Váleční veteráni jako jednou z cílových skupin v návrhu zákona o dostupném bydlení.

Rozšíření možností zdravotní péče.

Ředitel odboru pro válečné veterány a válečné hroby plukovník Ing. Robert Speychal a jeho zástupce nadrotmistr František Němec

I mezi novodobými veterány najdeme osoby ve věku víc než požeňnaném. Třeba plukovník Ján Valo, velitel československé jednotky v operacích Pouštní štít a Pouštní bouře, je ročník 1937. Psycholog českého praporu UNPROFOR Josef Falář, populární „Pepa Chocholoušek“, dokonce ročník 1936.

Ve věku 25 až 60 let je aktuálně 87,5 % novodobých veteránů. Přes deset procent veteránů je starších a zhruba dvě procenta zase mladších. Pro ně pro všechny existovala tři komunitní centra, vzniklá při vojenských nemocnicích v Praze, v Brně a v Olomouci. Každé z nich fungovalo trochu vlastním způsobem, pro mnoho veteránů navíc byla obtížně v dosahu.

Třeba Kraj Vysočina patří rozlohou spíš k větším, ale počtem obyvatel k nejmenším. Sídelní síť kraje je přítom poměrně rozdrobená. „To jste narazil na kraj, kde máme taková tři řeckně ohniska,“ říká k tomu ředitel OVVVH plukovník Robert Speychal. „Na severu je to Havlíčkův Brod, uprostřed pak oblast kolem Jihlavy, kde budeme mít centrálu, a pak je jich hodně kolem Třebíče na jihu.“ Toto rozložení podle Speychala v podstatě přesně kopíruje původní posádky z 90. let.

Nejméně veteránů je v Karlovarském kraji. Nejvíce se koncentrují ve dvou oblastech: jednak na Olomoucku a pak v Praze a ve Středočeském kraji.

Čísla na papíře, čísla v praxi

Plukovník Speychal ale upozorňuje, že čísla vycházejí z adres pobytu při registraci. „Ale nevíme, kdo z nich se přestěhoval a kam. A ani to, kdo už třeba zemřel.“

Armáda získala od července letošního roku novelizací zákona přístup do centrální evidence obyvatel. Odbor teď čeká obrovská práce – u všech registrovaných válečných veteránů musí ověřit, kde a jestli žijí. Předběžně se dá odhadnout, že několik desítek z nich nás už opustilo.

A ještě jeden odhad je potřeba uvést: vykazované počty válečných veteránů se týkají těch, kteří se přihlásili k registraci a dostali příslušné osvědčení. Odhaduje se, že přinejmenším pět set, možná až tisíc jich registrováno není. Na otázku, nakolik se toto týká misí z 90. let, odpovídá zástupce ředitele odboru nadporučík František Němec: „Unproforáků je tam hodně. Na slavnostních nástupech v Českém Krumlově a na Vítkově se je snažíme

podchytit a pokaždé se nám tam daří objevit lidi, kteří průkazky neměli. Celou registraci jsme pro ně schopni vyřídit do 14 dnů.“

Po intenzivní roční práci a propagaci se už přihlásil velký počet dosud nezaregistrovaných. Mezi nezaregistrovanými ale nejsou jen účastníci prvních misí, ale i těch posledních. A nemusí se jednat ani o lidi z odlehlejších míst. Někteří v registraci neviděli přínos, jiní to odkládají. „Třeba jednoho z řidičů Agentury

NOVÉ PRŮKAZKY. OZVĚTE SE!

Stále probíhá výměna starých průkazek válečného veterána za nové plastové, anglicko-české. V zahraničí lze s takovou průkazkou často využít různé slevy. Ale i na čerpání domácích benefitů bude do budoucna potřeba mít novou průkazku. Na výměnu jich pořád čeká asi deset tisíc. Ozvěte se, stačí napsat on-line žádost a průkazku dostanete domů poštou!

AGENTURA PRO PODPORU VÁLEČNÝCH VETERÁNŮ

Kontaktní pracovník v roli koordinátora pomoci a podpory s orientací na klienta:

- koordinuje, podporuje a vede proces zajištění podpory pomoci tak, aby tyto různé formy propojil a vyřešil společně s klientem jeho obtížnou životní situaci, popř. jej podpořil v jeho životě;
- provádí monitoring regionu, mapuje jeho potřeby či specifika z hlediska válečných veteránů – od územního celku obce až na úroveň kraje;
- vytváří spolupracující sítě odborníků v regionu.

služeb přemlouváme už několik let, už si žádost i vyplnil. Jenom nám to zatím nepřinesl," říká k tomu František Němec. „Ale týká se to třeba i vrcholových manažerů v armádě.“

98 % válečných veteránů jsou vojáci. Zbývá 2 % tvoří příslušníci Policie České republiky, zejména z jednotky URNA. Týká se to hlavně mise EULEX Kosovo, ale také třeba mise v Gruzii. Pak je tu několik civilistů, buď jsou přímo z Ministerstva zahraničních věcí, nebo pro ně pracovali. Ti působili zejména v rámci Provinčního rekonstrukčního týmu Lógar v Afghánistánu.

Někteří z nich, bohužel, na status válečného veterána nemohou dosáhnout, protože zákon o válečných veteránech (zákon č. 170/2002 Sb.) je mezi ně zahrnul teprve při novelizaci v roce 2014. Jde odhadem o dvacet osob. I to chce odbor napravit.

Životní situace od drobností po ty nejtěžší

Agentura pro podporu válečných veteránů má 47 tabulkových míst. Pět z nich připadne

na občanské zaměstnance. Formou dohod o pracovní činnosti a dohod o provedení práce by odbor také rád v jednotlivých krajích využil veterány, které nemůže zaměstnat na stálý pracovní poměr, ale kteří by rádi veteránské komunitě různým způsobem pomáhali.

„V Agentuře pro podporu válečných veteránů budou působit zejména vojáci z povolání, zkušení praporčíci a rotmistři, váleční veteráni s odbornými předpoklady pro tuto práci. V jednotlivých krajích budou veteránům oporou od drobných praktických problémů po nejsložitější životní situace, jako jsou zprostředkování právní pomoci, sociálního či finančního poradenství nebo podpora při hledání práce,“ přibližuje ředitel Speychal a dodává, že pomoc se nebudete týkat jen veteránů, ale i jejich rodinných příslušníků.

Předvojem výkonné složky agentury v krajích, jejíma „výkonnými rukama“ (řečeno vojensky: taktickou úroveň), by se mělo stát deset mužů a žen, kteří se přihlásili, aby nabídli své dlouholeté zkušenosti a zužitkovali své umění jednat s lidmi, a prošli výběrovým

CENTRA, VETERÁNI A CIVILNÍ VEŘEJNOST

Podle Františka Němce pravděpodobně bude zájem využívat centra podpory pro válečné veterány i jako prostory pro kontakt vojenské a civilní veřejnosti. Budou se tedy využívat třeba k besedám, jak už tomu konečkonců bylo mnohdy dosud. „Přesně tam směřujeme: propojit města a kraje s vojáky tak, aby hejtmani, primátoři a starostové pochopili, že v tom jsme všichni společně. Na jedné straně je tedy využití prostor center podpory pro válečné veterány samosprávami, na druhé zase to, aby naši pracovníci byli začleněni do samospráv na městských, ideálně i krajských úrovních, aby byli v těsném kontaktu se sociálními pracovníky. Když se to povede, bude to skvělé.“

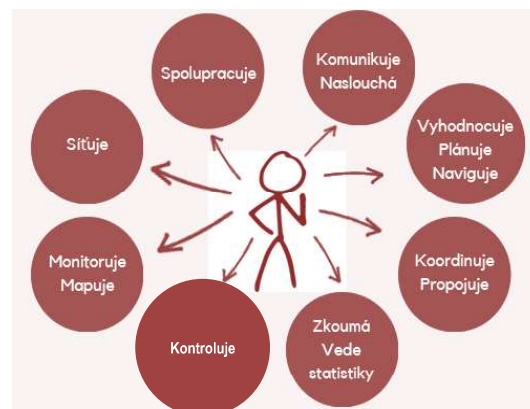
sítem. Zatím jsou stále příslušníky svých kmenových útvarů.

Pokud po seznámení s objemem a náročností úkolů, které by měli plnit, vytváří, stanou se kmenovými příslušníky agentury a příští rok je čekají vysoce odborné kurzy. Bude to zejména kurz case managera, tedy člověka, který se musí dobře orientovat v celé škále nejrůznějších situací, s jejichž řešením si potenciální klienti nebudou vědět rady.

ROLE KONTAKTNÍHO PRACOVNÍKA

- Kontaktní pracovník v roli koordinátora pomoci a podpory s orientací na klienta.
- Koordinuje, podporuje a vede proces zajištění podpory pomoci tak, aby tyto různé formy propojil a vyřešil společně s klientem jeho obtížnou životní situaci, popř. jej podpořil v jeho životě.
- Monitoring regionu. Zmapování jeho potřeb či specifík z hlediska válečných veteránů – od územního celku obce až na úroveň kraje.
- Vytvoření spolupracující sítě odborníků - forma multidisciplinárního týmu, nalezení možností pro podporu socializace/akce, organizování volnočasových akcí – sport, grilování, koncerty atd.

„Stanete se pro své klienty důležitým mostem mezi problémy a jejich řešením. Ale také důvěrníkem, na kterého se budou moci obracet od nejzákladnějších otázek až po nejsložitější lidské problémy.“

Desítka odvážných

Na říjnové tiskové konferenci, kde ministryně obrany Jana Černochová spolu s plukovníkem Speychalem představili základní vizi budoucí péče o válečné veterány a válečné hroby, se první desítka tvářila odhodlaně. Ve tvářích se jim mísilo pohnutí ze slavnostní chvíle, soustředěnost, ale rozhodně také optimismus.

Role neoficiálního mluvčího celé skupiny se ujal nadporučík Marek Novotný. „Poslední dva roky jsem pracoval v komunitním centru pro válečné veterány při ÚVN Praha. V momentě, kdy jsem se dozvěděl, že vznikla agentura, oslovily mě na tom tři věci. První věc je, že je podle mě potřeba trošku tu péči o veterány pozvednout. Spousta novodobých veteránů to bere tak, že jací že jsou oni veteráni oproti těm druhoválečným. Ale formy konfliktů se prostě změnila a veteránství se dneska chápe úplně jinak. A jestli se říká, že si jdou kluci vydělat peníze, veřejnost by měla vědět, že je to i o osobních ideálech. No, a třetí věc byla, že je to nový projekt, který mi dává možnost nějakého sebeurčení a má otevřený mantinely, což v armádě tak úplně není, takže se dá dělat spousta věcí,“ popsal svou motivaci. „Celý to přišlo za pět minut dvanáct, počty veteránů se zvyšují, hlavně se budou zvyšovat počty veteránů v civilu. Spousta veteránů a jejich rodin nějaké problémy řeší. Nemusí to být jenom finanční problémy, nebo psychické, ale jsou to třeba i vztahové věci, výchova dětí a tak dále. A spousta těch lidí se půže raději zeptat, když

to zjednoduším, do organizace, kde bude sedět někdo, kdo mluví stejným jazykem,“ zdůraznil nadporučík Marek Novotný a na závěr dodal: „Ať chceme, nebo nechceme, když někdo slouží 20 let, má okolo sebe v podstatě pořád někoho. Anglicky se tomu říká brotherhood, můžeme tomu říkat třeba rodina. Jde o to, že tam ten kontaktní pracovník pro něj nebude cizinec, kterého se bude bát oslovit, ale bude to někdo jako z příbuzných, kterému může automaticky trochu věřit, že ho nebude třeba zesměšňovat.“

První kroky do krajů

Marek Novotný pracoval dlouhou dobu s dětmi. Jako dítě sám jezdil na tábor, pak dělal instruktora a nakonec vedoucího. Prolínaly se tam sociální vrstvy: děti z chudších a z bohat-

ších rodin, úplných i neúplných rodin... Vnímá to jako vynikající průpravu. Další skvělou průpravou pro něj byla činnost v komunitním centru při Ústřední vojenské nemocnici Praha. Tam podle vlastních slov nastupoval s velkými ideály. V praxi pak postupně zjišťoval různá omezení nastavená zákony, od úřadů práce přes zveřejňování reklamy až po pravidla na sociálních sítích. Výhodou ale bylo, že v centru vládla zásada: „Najdi si kurz a něco dělej.“ Proto také dokáže ocenit úvodní dvouměsíční kurz, který pro něj agentura zorganizovala. Je podle něj velmi komplexní, dobře zaměřený i odborně na úrovni.

Co čeká řečenou desítku jako první praktické úkoly, objasňuje praporčík Radek Nesvadba. „Naše první kroky povedou na kraj, za hejtmanem, navzájem se představíme a řekneme si, jak si představujeme spolupráci, aby to fungovalo. Pak budeme obíhat všechny příslušné úřady. Máme zhruba nějakých patnáct kompetencí, na každou z nich bychom tedy měli mít partnera.“

Právě Radek Nesvadba by měl mít na starosti v úvodu zmíněný Kraj Vysočina. „Potřebujeme ukázat, že tu jsme, že opravdu chceme pomáhat ve všech krajích, i v tomto. No, a tak budeme síťovat. Necháme si poradit, kde najdeme jaké odborníky: budeme potřebovat lékaře, budeme potřebovat psychologa,

budeme potřebovat adiktologa... bude to velmi široké spektrum.

My nebudeme řešit problém, který dotyčný bude mít. My ho navedeme tak, aby nemusel objevovat už objevené. Na to každý nemá čas, prostor, znalosti ani kontakty. My tam budeme od toho, abychom ty kontakty vytvořili a udělali jich celou síť. Nějakou dobu to potrvá, ale určitě je to funkční cesta.“

Vojenský fond solidarity

Odbor začal také pracovat na transformaci Vojenského fondu solidarity. Fond dostal nový statut a přesunul se z Agentury personalistiky pod OVVVH, kde organicky zapadl do chystaného systému péče a podpory. Vojenský fond solidarity se rozšířil na všechny válečné veterány, jejich rodinné příslušníky a rovněž o vojáky, kteří nejsou válečnými veterány, ale z armády odešli před maximálně pěti roky, i jejich rodinné příslušníky. Cílová skupina se tím prakticky zdvojnásobí, odhadem na 60 tisíc osob. To byl jeden z hlavních podnětů, které odbor čerpal právě od válečných veteránů.

František Němec ilustruje potřebu rozšířit záběr fondu konkrétním příkladem: „Letos na jaře zemřel náš voják při cvičení v Nizozemsku na skrytou zdravotní vadu. S partnerkou měli dvě děti, ale nebyli sezdáni. V rámci dědického řízení byl okamžitě zablokovan jejich společný bankovní účet a partnerka k němu neměla přístup.“ Dědické řízení může trvat i půl roku, fond jí proto poskytl několik

desítek tisíc korun na živobytí pro ni a nezaopatřené děti.

Na odboru by rádi rozšířili pomoc zraněným vojákům, v určitých případech i trvale. Armáda České republiky eviduje 71 zraněných, kteří dostali ocenění za zranění. Jsou mezi nimi i lidé s těžkými fyzickými následky. Ví se ale, že někteří zranění v evidenci chybí. I touto cestou tedy oddělení péče a podpory vyzývá dotyčné, aby se neváhali přihlásit.

Velkou novinkou je také letos v červenci vyhlášený dotační projekt, prostřednictvím kterého budou v rámci péče o válečné veterány pořizovány zdravotní pomůcky. Podle předběžných analýz potřebuje nějaké pomůcky minimálně 150 osob. O tomto projektu bude OVVVH, a spolu s ním i A report, samozřejmě průběžně informovat.

Text: Filip Tesař, foto: OVVVH a Filip Tesař

JÍZDNÉ

Některé kraje poskytují válečným veteránům dopravu zdarma: Moravskoslezský, Vysočina, Středočeský, letos se připojilo ještě město České Budějovice, Plzeňský kraj poskytuje 50% slevu. Ochotu jednat vyjádřil i hejtman Pardubického kraje Martin Netolický. Zakopaný pes ale vězí v tom, že kraje takové slevy musí dotovat ze svého. Rozdílná je i praxe: v Kraji Vysočina ukážete v dopravním prostředku průkazku a jedete, v Moravskoslezském a Středočeském musíte mít předplatitelský kupon. Vhodnějším řešením, které by rád OVVVH prosadil, by proto byla legislativní úprava na republikové úrovni. Příprava pochopitelně nějakou dobu potrvá, ale kdyby byla taková úprava přijata, mohl by kterýkoli veterán sednout kdekoli na autobus nebo na vlak a jet až na Vítkov jen s veteránskou průkazkou.